

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

& oleo meliores fiunt. Tanta perrarò magnitudinis, sigillorum ut recipiant sculpturas. Haud exiguus tamen in Cœnobio agri Lugdunenſis; & qui Pragæ in Sacello Divi Venceſlai viſebatur, dodrante hoc major eſt. *Bodin. l. 2. Theatri.* Longior Magdeburgi quem pars turtitæ capſulæ, in qua Euchariſtia geſtatur, continet. Othonis primi capulum cultelli fuiſſe dicunt. Inventa aliquando in Cypro gemma eſt, cujus pars Smaragdus dimidia, dimidia Iaspis. Vis Smaragdo mira eſt. Venenorum & venenatorum hoſtis eſt morſuum: imò ſi ab iis vincatur, rumpitur. Coxæ mulieris alligatus partum promovet; ventri impoſitus, retinere dicitur. *Senner. l. 5. Epitom. ſcient. Natur. cap. 5.* Annulo incluſus, aut à collo ſuſpenſus, ſi nudam contingat carnem, ab apoplexia præſervat. *Plater. l. 1. deſ.* Cognitum mortui Domini digitis quibus fuit geſtatus, obſilire. Rei veteræ quoque eſt impatiens, nam ſi dum commiſcentur corpora, contingat cutim, rumpitur. Non dubitavit *Albertus* aſſerere Regi Hungariæ benevolentiam conjugalem exhibenti, in tres divulſum fuiſſe partes. *Heliotropium* ſanguineis gemma diſtincta eſt venis. Dejecta in vas aquæ, fulgorem Solis accendentem percuſſu mutat ſanguineo. Extra aquam ſpeculi modo ſolem accipit, deprehenditque defectus, ſub euntem Lunam oſtendens. *Topazius* non tranſlucet modò, ſed etiam mirificè lucet exitque in colorem auro ſimilem fulgor. Magnitudine cæteras vincit gemmas. Inde enim Arſinoæ Ptolemæi Philadelphi uxori, facta ſtatua quatuor cubitorum, & in delubro, aureum quod nominatur ſacrata.

CAPUT XXII.

DE AMETHYSTO, HYACINTHO,
Sardoniche & Onychite.

Amethyſtus ſic dicitur, quod uſque ad vini accedens colorem priuſquam eum deguſtet in violam deſinat. *Plinius l. 21. cap. 8.* Umbilico adnotus,

vini vaporem primo ad se trahit, post discutit; proinde ferentem vindicat à crapula. *Aristotel.* *Hyacinthus* sereno cœlo superbire dicitur impensius, nubilo obscurior. Pertinaci frigiditate densat corpora atque reficit, & gestantem à faviente peste adferit. *Sardonia* ex *Sardio* & *Oniche* composita gemma; Vnguis humani carnibus impositi speciem gerit inversa. Generosiores radices à quadam nigricante basi, *Onychas* primum repræsentant; hinc subrubente præcinguntur *Zona*, à qua in gyri modum alba ambiuntur linea; rum ampliore intercapedine in ampliorem meant circulum: postremo omnibus iis *Zonis*, altera quædam substernitur basis. Magnæ apud Græcos hæc gemma authoritatis. *Policrates* Samiorum Tyrannus tanti aestimavit, ut, cum faventi perpetuo fortunæ, iratam subjungere vellet; annulum, in quo ille, in mare abjecerit. *Onychites* *Colonia*, in Templo trium Regum palmo est latior. *Agricola.* Ejus venæ lactæ ita discurrunt, ut duorum juvenum exprimant capita: nigra, ut & serpentem, qui ex fronte superioris capitis, in inferioris descendat frontem, & caput *Æthiopis*, cui barba nigra. Id vero super mandibulam candidi locatum est capitis. Duo *Onyches* sub mensa confitcati, ad eò inardescunt, manus ut ferre nequeant.

CAPUT XXIII.

DE JASPIDE, NEPHRITHICO,
& ACHATE.

Jaspis femori alligatus uteri & sanguinis fluxum, nullo qui fistitur remedio, fistit; hæmorrhagiam autem narium à collo suspensus. *Sennert. l. 5. Epitom. scient. Natural.* Super os stomachi adstrictus, per diem ad noctem ab Epilepticis portatus, si subsequatur sudor à paroxysmo liberat; sin minus concidit æger. *Baccius de gemmis.* *Plinius* testatur undecim unciarum à se visum, formatam que inde effigiem *Neronis* thoracatam. *Plinius l. 37. cap. 9.* Reperitur in
Silice: